

הַלְבוֹת שַׁבַּת פָּרָק ד

א. יֵשׁ דְּבָרִים שָׂאם טָמֵן בְּהֵן הַתְּבָשִׁיל, הוּא מִתְחַמֵּם וּמוֹסִיפִין בְּבָשׂוּלוֹ כְּעֵין הָאֵשׁ כְּגוֹן זָפֶת, וְזָבֵל, וּמֶלַח, וְסִיד, וְחֹל, אוֹ זֹגִין וּמוֹכִין וְעֹשִׁים בְּזֶמֶן שְׁשֻׁלְשֶׁתָן לַחִים וְאֶפְלוּ מִחֲמַת עֲצָמָן; וּדְבָרִים אֱלוֹ, נִקְרְאִין דְּבַר הַמוֹסִיף. וְיֵשׁ דְּבָרִים שָׂאם טָמֵן בְּהֵן הַתְּבָשִׁיל, יִשְׁאַר בְּחַמִּימוֹתוֹ בְּלֶבֶד, וְאִינֵן מוֹסִיפִין לוֹ בָּשׂוּל, אֲלֹא מוֹנְעִין אוֹתוֹ מִלְּהַצִּטֵּן כְּגוֹן זֹגִין וּמוֹכִין וְעֹשִׁים יְבֹשִׁין, וְכִסּוֹת, וּפְרוֹת, וְכִנְפֵי יוֹנָה, וְנִעֲרַת הַפֶּשֶׁתָן, וְנִסְרַת חֲרָשִׁים, וְשֻׁלְחִין, וְגִזֵּי צֶמֶר; וּדְבָרִים אֱלוֹ, נִקְרְאִין דְּבַר שְׂאִינוּ מוֹסִיף.

ב. מִן הַדִּין הִיָּה, שְׁטוּמְנִין בְּדָבַר הַמוֹסִיף מִבְּעוֹד יוֹם, וְיִשְׁאַר הַתְּבָשִׁיל טָמוֹן בַּשַּׁבָּת, שְׁהָרִי מִשְׁהִין עַל גְּבֵי הָאֵשׁ בַּשַּׁבָּת. אֲבָל אָסְרוּ חֲכָמִים לְהַטְמִין בְּדָבַר הַמוֹסִיף, מִבְּעוֹד יוֹם: גְּזָרָה, שְׂמָא תִּרְתַּח הַקִּדְרָה בַּשַּׁבָּת, וְיִצְטָרֵךְ לְגַלּוֹתָהּ עַד שֶׁתִּנּוּחַ הַרְתִּיחָהּ, וְיִיחָזֵר וְיִכְסֶה בַּשַּׁבָּת; וְנִמְצָא טוֹמֵן בְּדָבַר הַמוֹסִיף בַּשַּׁבָּת, שֶׁהוּא אָסוּר. לְפִיכָךְ מֵתֵר לְטָמֵן בְּדָבַר הַמוֹסִיף, בֵּין הַשְּׂמָשׁוֹת שֶׁסֶּתֶם קִדְרוֹת בֵּין הַשְּׂמָשׁוֹת, כְּבָר רִתְחוֹ וְנָחוּ מִבְּעַבּוּעֵן, וְכִיוֹן שֶׁנָּחוּ, שׁוֹב אֵינֵן רוֹתְחִין.

ג. וְכֵן מִן הַדִּין הִיָּה, לְטָמֵן הַתְּבָשִׁיל בְּדָבַר שְׂאִינוּ מוֹסִיף, בַּשַּׁבָּת עֲצָמָה; אֲבָל אָסְרוּ חֲכָמִים דְּבַר זֶה גְּזָרָה שְׂמָא יְטַמִּין בְּרִמְץ וְיִהְיֶה בּוֹ נִיצוּצוֹת שְׁלֵאֵשׁ, וְנִמְצָא חוֹתָהּ בַּגָּחִלִים; לְפִיכָךְ אָסְרוּ לְהַטְמִין דְּבַר חֵם בַּשַּׁבָּת, וְאֶפְלוּ בְּדָבַר שְׂאִינוּ מוֹסִיף.

ד. סִפֵּק חֲשֵׁכָה סִפֵּק לֹא חֲשֵׁכָה, מֵתֵר לְטָמֵן אֶת דְּבַר חֵם; וּמֵתֵר לְטָמֵן דְּבַר הַצּוּנֵן בַּשַּׁבָּת, בְּדָבַר שְׂאִינוּ מוֹסִיף, כְּדִי שְׁלֹא יִצְטָנֵן בְּיוֹתֵר, אוֹ כְּדִי שֶׁתִּפּוּג צָנָתוֹ. חֲמִין שְׁטַמְנָן מַעֲרֵב שַׁבָּת, וְנִתְגַּלּוּ בַּשַּׁבָּת מֵתֵר לְכִסּוֹתָן, שְׁהָרִי אֵינּוּ מוֹסִיף; וּמֵתֵר לְהַחֲלִיף הַפְּסוּי בַּשַּׁבָּת. כִּיִּצַּד נוֹטֵל כִּסּוֹת וּמִנִּיחַ כִּנְפֵי יוֹנָה, אוֹ נוֹטֵל כִּנְפֵי יוֹנָה וּמִנִּיחַ הַכִּסּוֹת.

ה. פָּנָה הַתְּבָשִׁיל אוֹ הַמִּים הַחֲמִין, מִכְּלִי לְכָלִי אַחֵר מֵתֵר לְהַטְמִין הַכְּלִי הָאֶחָד בַּשַּׁבָּת בְּדָבַר שְׂאִינוּ מוֹסִיף, כְּמוֹ הַדְּבַר הַצּוּנֵן: שְׁלֹא אָסְרוּ לְהַטְמִין בַּשַּׁבָּת, אֲלֹא דְבַר חֵם שֶׁהוּא בְּכָלִי רִאשׁוֹן שֶׁנִּתְבָּשֵׁל בּוֹ; אֲבָל אִם פָּנָהּ, מֵתֵר.

ו. מִנִּיחִין מִחֵם עַל גְּבֵי מִחֵם בַּשַּׁבָּת, וּקְדָרָה עַל גְּבֵי קְדָרָה, וּקְדָרָה עַל גְּבֵי מִחֵם, וּמִחֵם עַל גְּבֵי קְדָרָה; וְטַח פִּיָּהֶם בְּבִצָּק: לֹא בְּשִׁבִּיל שְׁיַחמוֹ, אֲלֹא בְּשִׁבִּיל שְׁיַעֲמְדוּ עַל חֲמֵם שְׁלֹא אָסְרוּ אֲלֹא לְהַטְמִין בַּשַּׁבָּת; אֲבָל לְהַנִּיחַ כְּלִי חֵם עַל גְּבֵי כְּלִי חֵם, כְּדִי שְׁיַהְיוּ עוֹמְדִין בְּחַמִּימוֹתָן מֵתֵר. אֲבָל אֵין מִנִּיחִין כְּלִי שְׁיֵשׁ בּוֹ דְּבַר צוּנֵן, עַל גְּבֵי כְּלִי חֵם, בַּשַּׁבָּת שְׁהָרִי מוֹלִיד בּוֹ חֵם בַּשַּׁבָּת; וְאִם הִנִּיחוֹ, מִבְּעַרְבֵי מֵתֵר, וְאֵינוּ כְּטוֹמֵן בְּדָבַר הַמוֹסִיף.